

LC Vantaankoski - Vandaforsen 50 vuotta

50 –vuotisjuhla 30.11.2013

Jaakko Haltia, perustajajäsen

Arvoisat Lions-liiton edustajat, hyvät ladyt ja veljet

Muistellessani lionsurani alkua ja kuluneita 50 vuotta leijonaklubi Vantaankosken jäsenenä tuntuu uskomattomalta, että olen perustajajäsenistä ainoa, joka osallistuu tähän juhlaan.

Meitähän oli 15 veljeä, jotka 27.5.1963 olivat läsnä Lions Club Vantaan perustavassa kokouksessa Seutulan Katriinankodissa. Mukana olivat myös piirikuvernööri Aimo Viitala sekä kummiklubimme LC Nurmijärven edustajat Veijo Lehtoruusu, Toivo Luoto ja henkilökohtainen kummi veli Suominen.

Meidän perustajapresidenttimme Olavi Vuorinen oli tuohon aikaan Katriinankodin johtaja, minkä vuoksi perustava kokous voitiin pitää hänen isännöimänään.

Veljemme Olavi Vuorisen henkilökuvasta mainittakoon, että hän oli sotiemme rintamaveteraani, joka oli taistellut mm. kaukopartiomiehenä. Hän oli sodan päättymishetkellä syyskuussa 1944 ollut partioretkellä kaukana Itä-Karjalassa. Kun paluukuljetusta ei voitu ilmaitse enää aselevon astuttua voimaan järjestää, partio joutui palaamaan kotiin kävelemällä erittäin raskaan noin 500 km:n taipaleen.

Oli ymmärrettävää, että veli Olavi joskus osoitti haluttomuutta kävellen liikkumiseen sanoen, että hänen kävelykiintiönsä oli tuolla viimeisellä partioretkellä jo täyttynyt. Veli Olavi toimi myös aktiivisesti Vantaan kunnallispolitiikassa mm. valtuuston jäsenenä. Myöhemmin hän toimi Munuaistautiliiton toiminnanjohtajana.

Perustavan kokouksen kulusta kerrottakoon, että kohta kokouksen alussa havaittiin, että paikalla oli vain 14 leijonaksi halukasta. Piirikuvernööri kuitenkin ilmoitti, että perustamispöytäkirjaan vaadittiin vähintään 15 perustajan allekirjoitus.

Useiden puhelinsoittojen tuloksena oli, että Lauri Nordling saapui nykyiseltä Vantaankoskelta polkupyörällä ajaen Seutulaan ja yhdistyksen perustaminen saatiin toteutettua.

Ensimmäinen kokouksemme päättyi presidenttimme tarjoamaan saunailtaan Katriinan saunassa. Siellä me pukuhuoneessa kylpypyyhe lanteilla kukin vuorollamme kerroimme, keitä olimme ja näin vihkiydyimme keskinäiseen veljeyteen ja uuden yhteisömme meille asettamiin haasteisiin. Tämä seremonia ehkä vastasi tämän päivän lionslupauksen antamista.

Alun perin oli selvää, että klubin jäsenmäärää tuli kasvattaa. Niinpä jo alkuvuonna 1964 klubiin otettiin kuusi jäsentä lisää. Uusina veljinä aloittivat tuolloin mm. Pentti Nurminen, Kalervo Ojanperä ja Harry Olander, jotka ovat lähes 50 vuoden ajan olleet aktiivisia leijonia ja tuoneet ansiokkaan panoksensa klubin toimintaan.

Perustamisvuoden lopulla 28.11.1963 eli lähes tarkalleen 50 vuotta sitten vietimme klubimme virallista perustamisjuhlaa, Charter Nightia ravintola White Ladyssa.

Tuolloin piirikuvernööri Lauri Reunala luovutti rullalle käärittynä klubin perustamiskirjan presidenttillemme Olavi Vuoriselle, minkä jälkeen laulettiin Leijonamarssi. Se oli upea ja koskettava yhteisesitys. Klubi oli tuohon aikaan voimakkaasti lauluhenkinen.

Tuosta tilaisuudesta on mieleeni jäänyt myös kummiklubin LC Nurmijärven puheenvuoro. Veijo Lehtoruusu totesi tervehdyksessään, että vantaalaiset ja nurmijärveläiset olivat jo vanhoista ajoista alkaen olleet hyviä ystäviä ja kanssakäymisissä keskenään.

Nurmijärveläisillä oli näet Helsingin matkoillaan ollut tapana juottaa hevosiaan ja pitää levähdystaukoa nykyisen Vantaankosken vanhan sillan maisemissa. Paikkahan oli myös Pietariin johtavan Kuriiritien ja Helsinkiin johtavan maantien risteys, joten paikallisessa krouvissa saattoi kohdata monenkirjavaa väkeä.

Veli Lehtoruusu saattoikin vanhojen perinteiden innoittamana toivoa, että klubiemme kesken virittyisi vilkas kanssakäyminen. Klubivierailujen kiihokkeeksi Lehtoruusu luovutti meille pienen leijonapatsaan, joka oli minkä tahansa leijonaklubin saatavilla, mikäli tuli meille vierailemaan ja ”ryöstämään” sitä.

Usean vuoden ajan leijona asuskeli vuoroin Vantaalla vuoroin Nurmijärvellä, taisipa välillä viipyillä jossain toisessakin klubissa, mutta ajan mittaan klubivierailut harvenivat, kunnes havahduimme siihen, että leijona oli kadonnut. Joku vierailut klubi oli todennäköisesti ”ryöstänyt” patsaan meidän kykenemättä enää tiedostamaan sen olinpaikkaa.

Tässä yhteydessä on myös syytä tarkastella niitä yleisiä olosuhteita, joiden vallitessa klubimme perustettiin.

Lionsliike oli tullut Suomeen vuonna 1950 kanadansuomalaisen Arne Ritarin tuomana. Vuonna 1952 edessä olleet Helsingin Olympialaiset jouduttivat osaltaan järjestön rantautumista maahamme. Arne Ritari oli matkailualan yrittäjä ja myös sen vuoksi kontaktit Suomeen olivat kiinnostavia.

Sotien jälkeiset vuodet Pariisin rauhansopimuksen määräämine Suojeluskunta- ja Lotta Svärd-järjestöjen lakkauttamisineen ja Liittoutuneiden valvontakomission läsnäolo maassamme olivat aiheuttaneet pitkäksi aikaa pidättyvyyttä uusien kansalaisliikkeiden aktivoimisessa.

Vielä maamme ensimmäisen lionsklubin Helsinki-Helsingforsin perustamisen aikaan vuonna 1950 kerrotaan Helsingin ylipormestari Eero Rydmanin kehottaneen uusien klubien perustamisessa kiirehtimään hitaasti, koska ”suuri naapurimme saattaa käsittää Lions-liikkeen amerikkalaiseksi propagandaksi”.

Vuoden 1952 olympialaiset kuitenkin vakaannuttivat Suomen kansainvälisen aseman ja ikkunat länteen avattiin uudelleen. Kun vielä koko kansan yhteisiä ponnisteluja vaatineet sotakorvaukset oli saatu 1952 maksetuksi ja sota-ajalta peräisin ollut elintarvikkeiden ym. tuotteiden säännöstelykin lopetettiin samoina aikoina, kansakunta saattoi palata normaaleihin oloihin.

1950- ja 1960 luvut olivat lionstoiminnankin osalta varsin vilkasta aikaa. Vaikka joissain piireissä oli aluksi ajateltu, että maassamme riittäisi toimimaan vain yksi ainoa klubi eli mainittu LC Helsinki-Helsingfors, todellisuus muotoutui varsin toisenlaiseksi. Klubien perustamisessa suorastaan kiirehdittiin, jopa kilpailtiin. Esimerkiksi Helsinkiin syntyi tuona aikana 43 klubia. Koko maassa oli klubimme perustamisvuonna 253 klubia ja niissä jäseniä runsas 6.000. Nyt klubeja on 943 ja jäseniä noin 25.000,

On sanottu, että rinnan II maailmansodan tuloksena etenevän amerikkalaisuuden kanssa Eurooppaan työntyi myös lionsliike. Liiton Päämajan laajentumistaktiikka kohdentui aluksi puolueettomiin maihin Sveitsiin ja Ruotsiin, missä 1948 perustettu LC Stockholm sai kunnian olla Euroopan ensimmäinen lionsklubi. Ruotsalaiset lionsveljet ovatkin olleet Arne Ritarin ohella vahvasti mukana klubeja Suomeen perustettaessa.

Näyttää siis siltä, että teemavuotenumme 1963 lionsliike oli Suomessa voimakkaassa leviämisvaiheessa. Uusien klubien perustaminen suuntautui erityisesti maaseudulle, mikä on osoittautunut suureksi menestykseksi. Esimerkiksi ennen meidän klubimme perustamista Vantaalla eli silloisessa Helsingin maalaiskunnassa oli ainoastaan LC Tikkurila-Dickursby, joka oli perustettu vuonna 1961. Pohjoisessa päin

lähin naapuri oli vuonna 1960 perustettu kummiklubimme LC Nurmijärvi. Nykyisin Vantaalla toiminee 15 klubia.

Meidän klubimme toiminta-alue oli pitkään koko laaja nykyisen Länsi-Vantaan alue, kunnes vuonna 1969 aloitti LC Kaivoksela. Klubimme oli tottunut laajaan toiminta-alueeseen, ja niin se vastusti uuden klubin perustamista Kaivokselaan. Olimme sitä mieltä, että uusi klubi supistaisi haitallisesti reviiriämme, sillä Kaivoksela oli siihen aikaan ainoa Länsi-Vantaan taajama ja meidän tuottoisan aktiviteettimme, joulumyyjäisten pitopaikka.

Alun alkaen meidän ongelmamme oli se, että alueellamme asutus oli harvaa ja Kehä III:n pohjoispuolella järjestettyihin teatterinäytöksiin ja muotiesityksiin oli työlästä saada yleisöä.

Muistelen, että ensimmäinen kahvikonsertti järjestettiin Vantaankosken ala-asteen tiloissa. Lady Liisa Nordlingin pianomusiikin säestyksellä ja senaikaisen suosikkispeakerin Börje Auran juontamana mannekiinityöt Marjatta Svennevigin johdolla esittelivät Kestilän muotitalon tuotteita.

Tilaisuus oli ohjelmaltaan mukava ja viihtyisä, mutta yleisön muodostivat suurelta osin ne sukulaiset ja tuttavat, joille olimme onnistuneet lipun myymään. Eikä tilaisuuden tuottoakaan tainnut olla tavoitteiden mukainen.

Vuosikymmenten saatossa olemme parhaiten voineet hyödyntää kotiseutumme pelto- ja metsämaisemia Nappulakisoissa. Ne ovat osoittautuneet monissa suhteissa loistavaksi aktiviteetiksi, kiitos Seutulan koulun ja sen leijonarehtorin Kalervo Ojanperän ja hänen seuraajansa.

Mutta ketkä sitten ovat valikoituneet lionsklubien jäseniksi? Amerikkalaiset klubit on tunnettu leimallisesti liikemiesten järjestönä. Toisin kuitenkin on käynyt meillä Suomessa.

Oman klubimme perustamisvaiheessa toivottiin, että jäsenistö koostuisi mahdollisimman monen eri ammattikunnan edustajista. Voimmekin todeta, että omassa klubissamme on tämä tavoite hyvin toteutunut. Meillä on jäseniä perinteisistä maatalousammateista aina korkeimman akateemisen tutkinnon suorittaneisiin saakka. Opettajat ja maanviljelijät ovat ehkä olleet muita ammatteja lukuisammin edustettuna.

Erikoista on, että esimerkiksi vuonna 1979 maanviljelijöiden osuus koko järjestön jäsenistöstä on ollut 10.4 %. Muita tyyppillisiä ammattiryhmiä suomalaisen kirkonkylän lionsklubissa ovat olleet esim. kunnanjohtaja, apteekkari, kunnanlääkäri, nimismies, metsänhoitaja, opettaja, maanviljelijä, kauppias ja pankinjohtaja.

Nykyisin esim. alempien toimihenkilöiden ja työntekijöiden määrät ovat selkeästi kasvaneet, mutta yllättävää kyllä koko liitossa maanviljelijöiden osuus on vuosituhannen vaihteen tienoilla pienentynyt vain noin yhteen prosenttiin jäsenkunnasta.

Edellä olevan perusteella voidaan kuitenkin todeta, että lionsliike on viime vuosikymmeninä kasvanut koko maan kattavaksi demokraattiseksi ja avoimeksi kansanliikkeeksi, jonka jäsenistö koostuu kaikista kansanluokista.

Mennäkseni vielä vuoteen 1963 muistelen, että meillä ja muilla starttaavilla klubeilla lienee ollut jossain määrin vaillinainen kuva leijonatoiminnan aatteellisesta sisällöstä. Järjestömme tunnuslauseen ”Me palvelemme” sisältö ja tarkoitus ei ollut mitenkään painokkaasti esillä alkuaikojen toimissa ja lionismista annettussa informaatiossa.

Vielä 1960 luvulla leijonat olivat maassamme melko tuntematon järjestömuoto, minkä vuoksi sitä kohtaan tunnettiin jopa epäluuloa. Erään niin ikään 1963 perustetun savolaisklubin taustatapahtumasta on runoiltu

seuraavasti: ”Tasan kolokytä vuotta on kulunut siitä, ku pienessä piirissä herrat joe spriiä ja keksivät, että jo se oes hupi, jos meelläe oes oma Leejona Lupi”.

Jäsenmäärän kasvun myötä lionsliitossakin oltiin huolestuneita siitä, että ymmärtävätkö kaikki jäsenet millaiseen järjestöön he ovat liittyneet. Aktiivista lionsväkeä huolestutti aatteellisuuden katoaminen ja yleinen yhteiskunnallinen arvotyhjiö. Tämän suuntainen keskustelu jatkuu nykyisinkin ja sen pitääkin jatkoa.

Huolimatta näistä lionsliikkeen historiikissä esitetyistä arveluista en lähde myöntämään, että tämän klubin perustaminen olisi tapahtunut aivan näin hupimielisesti. Kyllä me riittävässä määrin ymmärsimme, mihin olimme sitoutuneet. Aktiviteettien suunnittelu oli alusta alkaen käynnissä ja keskeinen pohdinnan aihe. Kun ensin luodaan klubi, jossa vallitsee ehjä yhteishenki ja hyvä toveruus, klubi voi luottavaisin mielin ja menestyksekkäästi ryhtyä toteuttamaan palveluveloitettaan.

Lopuksi haluaisin luoda katseemme arvokkaaseen symboliimme klubin viiriin ja sen vuodesta toiseen aina hienolta näyttävään siltasymboliikkaan sekä toivoa, että tulevaisuudessakin me osaisimme rakentaa siltoja sinne missä niitä tarvitaan.